

Leitreacha.

múnso manngó.

A CARA,

Seo tuit mairne eile ar an tSeal úr ó Anlaoib Ó Ionngriú ar an Scaitir a bi i ceis, cabairne as ól. Ó Seán Connóir i mDaire n Sgeis a fuairt i. U'fhu 140 an ceathar: Tásair na p hóirce, an Tásair ós, an céirce asur Ceairbail O Dáirí. Cúis ir fáol a bi ólta acu. Marí feo no focuig Ceairbail an tSeal:—

"Óic óá tsilim 'ben airsear ar thansó thansó asur tsilim' ar thansó an thála, leat-e'fóm ar an tásair tairtác, asur an cúro eile óe ar Clampar Dála."

Marí rin, ní beaó éimí le viol as Ceairbail.

"An thansó thansó'—fíné an tásair ós. Thi a bac air beir as imteac leat-óimaoim uairteacé." Tá an cáimain rin acu i Scaitiríse: "Tá té ar múnso manngó," fé rin, "as imteac óimaoim."

"U'airsear féin 'Comairle an tSáirte' ó páorais, Ó mheadóm: 'Sinn Sín' ba cóir a beir i líne 2; 'óon' asur 'ar' i líne 3; 'Cum' asur 'Pianab' i líne 6.

Beir bearmac óo cáirio,

SEARÓIO Ó mURCÁDÁ.

POICIN AN FREASDÁIL.

A EASAIRTÓIRI uairail,

Mí fearóar cíocu as loig eolair uairírib acá Domnail Ó tháó, ná as cur pnioc thasair ionaim. Ar ad cúma cabairpó féin Scaitir óo féirteac óo. Lá óá raib an cáitair beaóar i nSúasán Dairí, fuar le ceitche píro blian ó rin, óo buail uinne boóc uime asur uobairt fé "An Cóiríre." Thair fiarínús an cáitair beaóarí eabé an bpi óo bi le "poicin an fhearóaril" fé uobairt an uinne leir "airtác n-a Scaitiríse" ba. Tá ceallíam ná fíimne ar an meiró rin. Fuó eile, uobairt fé ná raib don fiacal as "an té ba fíne f'ba Spáime acu" lena luirfáó fé ar a fíeim, asur marí rin Súir éisgan óo an bliáhe féola óo bliúfáó i teac "na béal leir" an bpoic: Súir fíné a cáilúiseam i oceamca an fuirce."

Síeamn Óe oirc,

thre,

PÁORAIS Ó SGAÓDÁ.

AN

MÚSTRARÍSEAC

builceín no cáirce múnstairíse. fósínairí, 1944.

lín. 6

clár.	leat.
páirceóir oibre	1
caoine airte uí laosairne	3
na hóltaí	6
an cóiríam thuire	11
eacáirte	16
leitreacha	20
Béim an Ghotha	23
An Céaró Rann cáir dáimear	24

PÁIRCEÓIC OIBRE

Súir, féile asur pírioóc, trí mte náe féirí a múnear, marí fíor an fear-focal. Ac ní uobairt éinne tuam ná féaróí caimic fíor ná tsíri na caimice óo múnear. Tá a lán Saeúiseoirí ósá tsúir ná tsíri na caimice óo bpuil ana-ceangla Saeúinne acu; ac ná ar fuaró thúsairíse óo bpuil ana-ceangla Saeúinne, ar íaró an fíur aón uat amac acu ar céirio ná tsíribeoirceaca. Ir íaró an uoime ósá. Fan maríre tpeairná na Saeúinne, asur marí bfojúmúiríó ríaró conur leabairí óo ceapóó asur óo tsíri cá fé fuarí asáim beir acá uairíaró na Saeúinne óo conneairt beo.

Thair a bi ar nuaicairín as cur fíor ar "An SSeal féin" ra céaró uulceín, uobairt fé Súir páirceóic eolair asur páirceóic céaró a bi ór na cáirce. Óo óem fé féin beairt marí i rít an an tSáirpáiró feo Saib cáiríamín can ná páirceóca fan óo cur cinn cinn. Thair óo bi fé as caiteam ná laitearca raóirne i mDaire tháirne, ná uatáirí féin, óo úpúimí fé le déile cáirca uairí tsóidairtí ósá an báil, asur óo curí fé as obairí asur as raóirí na Saeúinne íaró. Óo bi uoirca fínice amac aise íoim fé

CAOINE AIRC UÍ LAOCHAIRE

- 20 nuair eirigh uaim ar maidin,
nà fadair le teact adaille,
mar do péisair do éirigh leant,
do shlabair oim m'aimm:
"A Eiblin, eirís ac fearán,
25 cur do shó cún cairse,
ní fulpao oic fé maire,"
ní deanna de ríú ac maísa
so ocáinis cún do capall.
30 ar a fhuanta léi so calaí,
do cur folá léi na fíadaib
riar so hialair deáris,
mar a mbíá ar fuise ír do fearán,
a maircaí na fíneán leatán!
35 do tusaí léim ar mo leabais,
'f an capá léim so cairris,
do cuar a mball ar capall.
fuair ar ann tu marb,
40 mar a beaú bó ná capall,
roir dá top aicim
San uinne beo ar fáire
ac feana-bean éiriona áitce,
45 do leis oic beann dá fálainis.
M'fada-chiead céarfa
mar fuair tu éirioíra,
San uinne San daonna.
ac feana-bean doirfa
50 do leis beann dá bréio oic
asur so veimín féinis
Caim-re baobad oi.
mo shá do 'f mo burdean,
ar ní beú cairp ar bácar mo cinn
nà bros fé éadac mo buim,
nà éirio fén láir ndoim,
55 nà fácaé ar fuair an éise
nà cairpe mé le uíse,
as tou anonn cap toim,
as labairt le beal an ní.
60 Mada brásho am don oíol,
ciocfao as uolur do éise,
léicfao éirio ar faiseo,
a bodais na folá uirbe.
Sreora éirioe cuairt oic,
a Seán míc haite,
65 mar breaú do bí uair-re
nà cáinis faoin tuairim,
so ocabairim uair onaisar

CAOINE AIRC UÍ LAOCHAIRE

- maca faoi buaib uair,
caoiré as breit nan uair,
70 cuairé uinne uair,
roir fpuir asur buair,
cé cloirín dá uaircainc,
sur borioicín fuair tu.
75 mo shá do íf mo cumann,
if mar acá a fíof asan-ra,
éirio do bain air dá bonnair,
as tnat leir na mairce,
if le éirioic na mairce,
80 if le éreanna ceo le ceine.
mar seirio Seán na mairce,
nà éreanna ceo le ceine.
so nšabair Oidimiro ar buile
do bain mo laos dá bonnair,
85 ar ípre Cairraís an ime
San doimead beo 'na šoire,
ac mar beasa uba an maircín,
if mar báir ar mo maircín,
if mar báir ar mo maircín,
90 if mar báir ar mo maircín,
if mar báir ar mo maircín,
ac so rabair éirioic
i bpead na éirioic,
asur ní curá ba éirioic,
95 ac an burdean do bí uair uair.
mo capá íf mo fíof tu!
if mó bean éirioic éirioic
ar feo so Dun Doimead
if so Corca na Suanca,
if so Corca na Suanca,
100 do tabairt maca mói bó uair,
asur roir burbe oir uair,
nà fácaé a corlaó 'na feomra
oide do éirioic.
105 mo capá éirioic íf 'na Juan tu,
if ná éirioic an uairim,
nà íséal fíof fuair,
nà an cosair do fuair,
ní a corlaó do cuair-ra,
110 asur níof éirio fuan uair,
ac do beú bí buair,
if do cuair do fuair bí
nà cuir éirio fuan uair,
mar do éirioic fíof uair,
115 mo capá íf mo fíof tu,
an uair do éirioic éirioic tu,

NA HOLLCAIS

120
125

47 ead' caol f'gáac,
oo capall aS cabhrac,
le heisean fudcáir,
i o'caob beir 'oc' ionmpair,
oo dealltuigshinn le dhic' tu
ná le mac p'ruinn'ra,
amall ó Lomnoain,
i'p' oo meapraim náh líam tu,
A mhá feo i n-éimpead'c leir an n'gól,
i'p'raoib'is a'p' bur' Scoir',
So n'slao'raio' dhic' fhac' Concubair' roec',
ASur' cuille ca'p' éann na mboóc',
f'ul' a' roe'f'is'io' i'p'ceac' don' f'oilc',
ní has' f'o'st'aim léis'ean ná porc',
ac' aS' ionmpair' c'p'le' aS'ur' cloc'.

130
ma's'ghom'ca.
DOMHCAO' O' ma'S'ghaim'na.

NA HOLLCAIS

I'f' min'ic' a' d'hoir'p'á na f'ean-voime aS' caim'ic' a'p' ná na hOLLCAIS,
ASur' i'f' mó' f'géal' ac'á' ac'ú' 'há' o'caob', ac' n'it'cear' c'p'aim' faoi' f'ma'
b'ianca' 'a'p' f'huair' an' o'neam' fo' ó' t'uar'p'cear'ic' ná' c'p'le' fé' o'eim'
Cáise' Mhu'nan' i' Con' f'ada' f'ra'p' le' haim'p'ir' Ghom'air' i'p' 'veihim'
So' o'caim'is' Ollcais' a'p'ite' So' C'io'bh'ac' d'á'ham'. C'á' a' f'luim'ice'
aS'áim' ó'f' na f'ean-a'c'á'p'el'f'í, aS'ur' o' f'á's'rao'ar' Cluain' Ollcais' ma'p'
aim'm' a'p' a'ic' o'e'p' na háiceam'na' Sur' cu'p'rao'ar' f'úca'. I'f' a'p' éis'm,
am'c'ac', a' t'án'rao'ar' So' Con'cais' an' t'p'ac' ó'o'. Ní' h'air'p'ead'
b'ia'p'ho'ca' o'á' Scáim'ic' i' m'be'laib' ná' ro'aoime' con' f'ada' fan'. Oo'
f'á'ob' ó' b'io'rao'ar' a'p' f'uaio' f'hair'p'ha'f'ce.

O'e'p'ic'í' So' f'raib' So'f'ca' ná' Sáca'í' éis'm' i' Scáise' t'ha'ob', aS'ur' Sur'
b'í' f'í'oe' f'ac' o'á'ob' ceac'. O'é' an' f'ial'ca'f' ba' bun' le' h'ao' a' f'eo'laob'
cúim'm' 'i' f'ao' a' f'Sa'ir'ead' 'ná'p' meaf'S'. O'í' o'im'e' ná' beir'ic' ac'ú'
cu'p'ca' i'p' f'ac' baile' aS' c'p'ra'ú' a'p' an' mu'nic'p'í' ba' c'á'ob'c'ha'p'ite' aS'ur'
ba' beir'eam'la' am'm'.
F'p' ba' mó' a' cu'p'rao' cúim'm', i'p' oo' f'éir' an' c'p'ra'c'á'ir', n'io'g' cáim'is'
ac' f'io'p'be'á's'm' ban', ac' con' f'ada' am'ar' le' leac'cé'ao' b'ian' ó'
f'm' b'io'ob' m'ná' Ollcais' a'p' f'uaio' Cáise' Mhu'nan', aS' f'ubal' ó' c'p'is' So'
c'p'is' aS' cab'air'ic' f'ea'ra' u'f'ca'. O'í' f'hu'ca'f' aS'ur' Scá'ir'c'á'p'ite' aS' ba'nc'
leo', aS'ur' a'p' an' Scum'a' fo' m'ea'la'rao'ar' m'p'la'n' a'p'is't'o' ó'f'na' voime'

na hOLLCAIS

Da' b'ias' bean' o'e'f' na' f'ean-Ollcais' a' táim'is' ná' So' f'raib' f'hu'io'c'
aice, aS'ur' mu'ar' a' c'á's'á'ob' uaim'e' ac'ú' fo' i'p'ceac' i' o'c'is' cun' f'ahan'p'
a'm'e' am'm', o'á' m'ó' é'io'p' o' é'm'm'e' o'e' mu'nic'p'í' a' c'p'ise' f'iam' f'hu'io'c'ca'
a' o'e'am'm' o'i, ní' f'air'p'á' f'í' a' t'uille' f'á' c'p'is' f'in'.
O'i' bean' a'p'ite' b'io'ob' am'm'. N'io'p' lo'm'u'is' f'í' i' n-aon' b'á'ill' am'm'an,
ac' aS' f'ubal' foim'p'i' f'eim' i' Scom'm'u'ite', o'bo'c' am'ro' aS'ur' e'ao'ra'ic'ca'
an'p'ó'. C'p'ac' éis'm' oo' f'la'o'ir' f'í' i'p'ceac' i' o'c'is' ma'p' a' m'bio'ob' f'ra'o'
u'p'ic'í' o'rb'c'eann'ca' foim'p'ir' f'in'. O'í' am'a'm'e'ar' a'ic'í' a'p' f'ea'p' a' c'p'ise',
ac' ní' f'raib' f'é' le' f'eir'p'm'ic' i' h-a'o' b'á'ill' a'ic'i, aS'ur' b' f'eo' ma'p' a' c'p'ur'
f'í' a' t'uar'p'ic'is'.

"Cá' b'ruil' f'ea'p' an' ceac' fo'?
Ní' hé' Sur' b' a'm'la'io' e'as' f'e?
An' c'p'oca'p'ite' So' b'p'á's'ar' f'e,
m'ar' a' h'air'p'á'io' f'ra'o' a' f'ac' f'e."

Ac' ní' f'raib' aon' f'hea's'p'ra' cab'air'ca' u'p'ic'í' nu'ar' a' b'ua'ill' c'á'ca'
i'p'ceac' f'ea'p' a' c'p'ise' ca'p'el'ir' a' l'ae' o'p'he.

Ní' f'ean'dam' éim'm'e' a' f'á'ob' an' f'ada' f'air'rao'ar' a'p' f'uaio' an' c'eann'ca'ir',
ASur' c'é' Sur' b' é' an' f'ial'ca'f' ba' bun' le' h'ao' a' t'ea'ob', So' 'veihim',
ní' f'raib' p'aim' f'ea'd'ain'ic' 'há' no'ia'io' ac'ú'.

O'io'rao'ar' So' leir' m'ó'p't' f'oil'c'eam'm'al', fé' ma'p' a' b'ea'ob' an' c-u'p'ra'p'ha'
'há' Sc'p'or'oe'. O'í'ob' f'géal' a'p' o'im'e' ac'ú'. Lá' éis'm' b'í' m'e'ra'ed' f'ea'p'
aS' o'ba'p' i'p' an' c'p'is' ná' f'raib' f'é'. F'h'ic'ái' aS'ur' im' a' b'í' cun' o'im'el'is'p'
O'i' an' c-im' a'p' f'lá'c'á'ib', aS'ur' f'ac' beir'ic' i' Scun'p'heam' an' Ollcais'. O'í'
Sur' f'ea'p' o'e' f'h'aim'ic'p'í' S'u'ib'ne' a' b'í' i' Scun'p'heam' an' Ollcais'. O'í'
an' c'ur'io' b'a' mó' o'e'n' im' aS' m'ac' u'i' S'u'ib'ne' a' b'p'el'ic' leir'. C'us' an'
c'oll'ic'ac' fo' fé' no'e'ar'p'ic', aS'ur' o'ub'air'ic'.

"O' f'ea'p'p' liom' p'anc' aS'ur' co'c'p'om' voime'
Ná' c'p'í' p'anc' aS'ur' m'ac' S'u'ib'ne."

O'e' o'e'ar'f'á'ib' an' am'p'la' a' b'eir' 'há' Sc'p'or'oe', b'í' c'ur'io' ac'ú' ná'
S'e'it'lea'ob' f'o'm'p'h' oo' c'p'or'f'á'ob'—i'p' o'ob'a' So' f'raib' c'p'or'f'á'ob' a' no'ob'm'
o'e'am'ca' ac'ú' c'e'am'a' f'eim' le' h'oo'p'ar'. m'ar' f'eo' lá', oo' b'í' Ollca'c' ac'ú',
aS'ur' o'ub'air'ic' mu'nic'p'í' a' c'p'ise' leir'. "Lá' c'p'or'f'á'ob' i'p' e'ad' é' f'eo'.
"C'é' o'o' é'?" a'p' f'eir'p'eam'. "Ó, lá' f'aoim' an' Doim'am", a'ub'p'ra'ob'.
O'eim' f'é' c'p'or'f'á'ob' fé' ma'p' a' o'eim' an' c'ur'io' e'ile, aS'ur' n'io'p' b' f'ada'
a'p'ir'f' So' no'ub'air'ic' mu'nic'p'í' a' c'p'ise' leir'. "C'á' lá' c'p'or'f'á'ob' e'ile'
aS'áim'm' i'no'u'." "C'é' o'o' é' no'u'?" a'p' f'eir'p'eam'. "Ó, o'á' l'eit'eo'í'
f'eo' naom'i", a'ub'p'ra'ob'. "f'h'u'p'ite, p'lá'is' an' o'e'ad'á'ir' on' m'e'á's'á'ob'm',
a'p' f'eir'p'eam", c'á'p' f'á'ob' f'é' on' Sc'ur'io' e'ile' ac'ú'?"
Ní' b'io'ob' f'le'á'ob' ná' f'ea'p'ca' i' n-a'o' b'á'ill' ná' So' no'e'm'e'ar'ob' ná' hOLLCAIS'
a' no'ic'e'á'it' a'p' b'eir' am'm' cun' b'e'á'le' a' f'p'io'ba'ob' leo', o'á' m'ó' é'io'p'ic' é'
C'á'rla' So' f'raib' Ollca'c' ac'ú' aS' leam'm'ain'ic' uaim'e' éis'm' So' f'c'á'p'ir'ic'h'.
O'í' p'ior' a'ise' So' m'be'á'ob' lá' n'ó'p' b'io' am'm', ac' nu'ar' a' c'ur'is' an' f'ea'p'
e'ite' c'á'o' a' b'í' u'ar'io', cu'p'ic' f'é' f'ea'd'á'ain'ic' a'p' ca'p'ra'ob' a' á'ba'á'le', aS'ur'

b' éisean vo a veapthá ná learrávo fé é so cúš an r'cairnim. D' é fuo a vein f'p ná com'gar eile cum an cíše a cógánu, ásur bi fé ir'cúš so r'cair' r'á cáime. foim'ir an té veapthúš é. O' féac an eollucac ar an b'p'ar eile ásur vubairic:

"Cuir tú ar bhíš na leabair mé
San cá leannmánuic so veic'n cíš,
Ac veim mé capa b'feapthá ná cá,
ásur bi mé foime cá ir'cúš."

Mi náro' ion'na, nuair a b'vo a beilúca móra fo balúšce leo acu, níon f'nat leo veapthávo a véannam' ar alcú cáir éir' bío, ásur b' feo alcú a b'vo áv ouine acu:

"Nápa maribevo éinne ar bíc,
Ir nápa maribevo éinne mé.
Má cá éinne ar tí mo marbušce,
Sura cúr'ce a maribevo é."

Deir'ead ná r'ean-voame, coir' ná' r'eadávo a no'ctin bío a eabairic voib nuam, Sur marbušcevo ná sur cuir'eadó cum báir ar cúma éir' a lán acu. Do bí fear éir' cum com'nuš ar Doir'ín áluim. Deir'oir' Sur leir Doir'ín áluim so leir. Bi Ollucac a íse. Do náim'is so íarb an lá íruac ásur náro' f'voir' don obair a véannam' láim'nuš. Níon f'as fo san obair é f'eim ásur an a bí an calúin áv cur' r'acáir' ar an o'ceine i scóir' oim'ér', ba beas r'acáir' a cur' r'á cop'can, ac vubairic íre ná cuir'eadó. O' éir'is an eollucac n-a íruce ásur coim'nuš ar cur'le acu a cur' r'ior. Leir leir an Ollucac a íarb cur'ca r'ior aice. Vubairic fé léi cur'le r'acáir' a cur' r'á cop'can, ac vubairic íre ná cuir'eadó. O' éir'is an r'ím, o' éir'is fear' a cíše, ásur buair an eollucac le buille ven ac ar' m'í-áom'ap'úise an r'p'ac'ar', vo mar'ib an e-con buille am'án é. Bi eásta air' so mber'pí á lo'p's, ásur níon mar'it leir' é cur' ná-é coim'švealuc i n-ao' ball. i n-aice ná háite. Nuair a cáim'is an or'be cúš fé leir' anail é r'ead'p'na ná hadam', ásur vo cúir' é ar' Cúil áo'ba, címpal céar' r'lac on áic so b'p'ail an r'ep'eadó anoir.

Cúš muim'icir' Cúil áo'ba fé no'edra so íarb ouine ná fuo éir'ín fo ar' Doir'ín áluim. Cuir'eadó r'f'edra áv t'huail' air', mar'p'na Sc'ánar' na noir'be cáim'is fé f'eim ásur pé com'nušam' a bí áv s'adail' é ar' énoo Cúil áo'ba. Cuir'eadó an'ar' é. Mí íarb éinne á lo'p's, ásur níon v'io'edávo éinne leir'.

Anoir, cá im'p'ic eile ar' an r'f'eal fo. é. Bi meit'eal fear' áv obair' áv muim'icir' Duim'ín a bí cum com'nuš ar' Cúil áo'ba f'adó.

D' ím'é nuar' so íarb ná hollcais' címpal. Cárla Sur buair r'f'ac'air'ce o' fear' ós eáca. D' é no'f' ná ham'p'ice so b'p'ar'f'úis'í o' don fear' r'ubair' "Cáir' s'adair' cáim'" ná "Cáir' co'lar' ar'ér'í" ná fuo éir'ín ven r'p'oro fan.

"Car' ir' am'm ouic, a f'ir' mar'ic?" ar'p'á bean á' cíše.
"Do-t'í'gear', a mar'p'gear', ar' r'ep'ean, "car' ir' am'm ouic f'eim, le'c coir'?"

"Heam'-f'um i noo-t'í'gear', ar'vubairic r'í.
Com'inear'vair' leo ar' an Sc'anna fo, áv cur' á' r' áv cáiteam', ná so veáim'is ná f'ir' ír'eadó i scóir' an oim'ér'. Bi an fear' ós so r'p'oc-áir'eadó feair' i Sc'air'eam' ná ham'p'ice. Do bí a lán buac'ar'lí ósa am', ásur vo v'í'p'í'gear'vair' ar' veit' áv im'p'ic air'.

Deall'p'ú'gear'm an r'f'eal so íarb an ceam'p'mac acu á f'asáil' air'. Do. r'ic fé am'ac, ac má veim, vo leand'vair' fan é. O' am'p'is ouine acu é r'á ceam' le r'p'aila cloir'ce ásur vo veim ouine mar'ib ve. Do cóg'vair' leo é, ásur cuir'eadóir' é ar' báir' an énuic.

pé r'f'eal é, cá "Ua'is an Ollucac" mar' am'm ar' an áic íruam' ó r'ím. Mí' don com'ar'icáir' ua'is am' ac v'í'eadó foim'ic cloac a veit' balúšce anuar' ar' a céile i mbéal cáir'p'áise.

O am'm'eadó eile ven r'p'oro fo, mí f'oldáir' ná so r'ad'vair' r'f'ap'ite ma lán áir'eamna. Cá páir'ic ar' na f'uir'ic'í ar' n-a ve'gar'vo páir'ic an Ollucac. Mí ham'lar' vo mar'bušcevo am'p'o é, ac cá r'í Slaoir'be ó ouine acu a veit' áv obair' im'icr'. Cá áic lar'p'ear' o' íruce Seim'leac ar' n-a ve'gar'vair' coir' an Ollucac, ásur áic ar' an o'v'áir'ín. O'ú' so n'gl'ov'vair'ó Dáir'í an Ollucac.

Do. féir' veall'p'ar', bí ná hollcais' ana-t'ion'mar' ceap' címpal an ceam'p'ar' vo. Im'p'ear' r'f'eal páoi fear' ve f'huim'icir' Duim'ín a bí cum com'nuš i n'gá'c'ar'p' i n'ú'ib lo'g'ar'ice. Car'v'ob am'm vo. Bi fo ana-bur'beac' ven Ollucac a bí aise. Veim ná voame eile le céile r'ior' ná fo'p'ú' feall'cam'ar' éir'ín ar' Sáe éinne a mar'ib' a Ollucac' f'eim or'be áir'p'ice. Bi f'ior' áv Car'v' an fuo fo, ásur ar' ón ná ar' áir'f'eadó mí mar'ib'eadó fé an eollucac a bí aise. Bi ana-cápal' aise. Nuair' a cur' an or'be o' im'p'ic' fé an r'f'eal ven Ollucac, ásur ar' r'ep'ean lena mác "Buair' r'íuan íf' íad'lar'ic ar' an Scápal'." C'os leat' an eollucac ar' vo eálar'ib. Eabair' r'f'asáir' foir' ó tuar'. Ná r'p'á'ar'it an cápal', ásur leav' áv cur' v'io'c cur' so n'g'ead'lar'io an lá or'c. F'íl obair' ar'ar'án, ásur leos' ven Ollucac meit'eac' ar' a' á'v'ar' f'eim. Cá b'p'ior' ná so r'p'oir'f'adó leir' an baile a bair' am'ac. "Veim fé am'lar'io."

i Soim'ic' foim'ic' bíar'ica ná v'iar'io fan, vo bí léir'p'anna eá'c'ar'ar'p' nuar', ásur b' éisean voib so léir' voir' so. Co'nc'ar'is cum leair'p'anna nua vo Slao'ab. Bi: na nuair'le' ná íruce ír'cúš coir' bí'p'ito áv ceair'ic' na leir'f'eamna, ásur o' f'í'ar'f'í'nuš' ouine acu: "Á Car'v' an b'p'ail' an cápal' voib áv'ac fóir'?" "Cá, ar'p'á Car'v', "ná com'p' a f'uar'lar' íe áir'ice ar' an Scápal' v'ub'?" "Fuar'ar', an r'ep'ean, "mar' bá mar'ic an cáir'p' áv'ám i an or'be vo vo r'ús r'í. com' f'ar'va le

EAÚCRAIÙE

URÚACÚ AN ŠÁRNÓRA

Di feana-šárnoir ann, ásur nuair a bi fé áS oul cun báir,—
"Níl fannbheaf faoáilca im feib," ar feifean, "ásur fé a bpuil
áSam á fáSainc le huvoác So bpuilim áS maiceam don tfaoáil
So léir ac don eifeabdál caicín. Deo ná marb ní máitím do fo,
gháid fé com móir fan me. Máir nuair a fcaicáim um éifeadhá
é, bíod fé fáirca ionam aifir ar marom.

FEAR NA DÓ ÚRICE

Cá camall maic ó fin ó comnuš uinne boóc ásur a bean i n-áice
Cnoc Cláirúise. Ní raib éinne muiršine oirca, ásur bíoir ana-
uáirneac. Do foctuiševovair ar oul irceac i rociš na mbocc ásur
leamb a cábairc leo. O'imctševovair oirca, ásur tucševovair leo leamb
bheá mic. Bí cion cún báir ac ar an leamb fo, ásur cuircead ar
fSoul é nuair a táinis fé i n-aor cúise.

O fan fé ar fSoul ar fead na mbuancra cun so raib fošlum
maic air. Do callcead bean an uinne boicé, ásur anfan ní raib
ann ac é féin ásur an Sárfin. Bí do beas bheac ann, ásur dá mnic
a tucšad an Sárfin camall áS avóirneac ná do tuar ar éicéan
an cnuic.

Cap éir camall bí fíof áS an nSárfin náir b' é feo a ácáir, ásur
vubairc fé leir:

"Cáim cun imceacú vaic anoir. Cáim óS, i vovrac mo faoáil,
ásur éhuáilfar ruise máirca éisim, féacáinc conur eifeceadú
liom."

Oein fé amlair, ásur v'fás fo an fean-uinne boóc 'na aonair.
Do bi an fošlum com maic fan ar an nSárfin so bpuair fé
ana-foirc ásur culllean móir. Cap éir ionnc buancra cumnuš
fé ar oul fé féin an uinne boicé, cun a feiršinc ar beo ná
marb vo.

fhair a táinis fé com faoáil le Sárto an fhairim fuair fé capall
ir cáirúirce cun é comáinc maí mar a raib an fean-feair. An
lá ceóna vo fáinis so raib an bó bheac tóšca ásur na báilí le
fiaca éisim a bí ar an uinne mboc. Bíovair a comáinc leo fé
Séin bóna Sárto an fhairim, an fean-uinne boóc ar rovar 'na
noair, ásur alur áise á cnuomú ve féin le neairc an veiciric a
bí acu a véanair leir an mbuin.

Oé bead 'na Scoimib ar an mbócáir ac feair fo na cáirúirce.
O aicín fé an bó bheac, ásur vo baín fcairán ar ná báilí, cun
so vcaimís an uinne boóc fuair leo.

O fíairnuis an Sárse ven creandúir boóc conur a bí fé.

1 ní véairpab ámlairb i n-áice Cnoc Cláirúise.

EAÚCRAIÙE

"Cáim," ar feifean, "caomannac, éféit, cinn, emáirce las,
Caoc, maol, avroa tar báir amac,
fetei' som éileam ir a Scáirve áS ceacú,"
ir féac féinis an faoáil ará ar an mbheac."

D'feó an uair a imir feair na cáirúirce vo ce bí áise. Do
fús an uinne boóc ar lám air, ásur vubairc ó na éhoirce:

"A lemb vo vo noilead áS bun Cláirúise an ceoir,
Šur tucšair-ra feair, cumann roic ir báirai pós,
A tuille vuir níoir tucšair ir tá fo báirín óS,
ir dá vóndair mar a bpuil ionac an páiricvóacé cóir."

"Cá an páiricvóacé cóir ionam," arfan uinne uair, ásur
leir fin, vo curp lám 'na póca, vo vóil pé éileam a bí i Scoimib
an uinne boicé, ásur nuair a bí fo cábairca voir na báilí, cun
fé féacáinc oirca an bó a cur tar n-air mar a bpuairvovair i. Do
tós leir 'na cáirúirce an feair boóc, ásur níoir fcaó cun Šur
cuavair so vci pé boicáimín a bí áise áS bun an cnuic. Cáit fé
fúim laeacanca a n-avóirneac leir, ásur tucšair pincúir maic aifšiv
uair nuair a bí fé a fáSainc, i vovro Šur éiricnuis an uinne boóc
a faoáil Šan a tuille Sávóair."

MURŠEAN MÓRE AN DACCÁIŠ

Dacac so bpuairnušci ve: "Cap Šabair cúim?" avoifeavó:—

"Anair ón ŠCúim ir ón ŠCúavóis of a tiom,
Mar ar fáSair mo bean so vubac,
Páirce 'na cinn, páirce 'na cúir,
Páirce ar an rop ásur páirce Šan Šos,
Dáiréas ve páirci bheaca vuba,
A Šceam éiric an feana-fúra amac,
ásur a fmušá féin ar Šac éinne acu."

AN CHÍOPAIRÉ DACCÁIŠ

Bí dacac ann éiric éisim áS fribal ó éis so éis so éiricálve
Šivóvad: an mála áise á tombar; vóirce anro ásur avóairca anro,
áise ásur béile vóir nár Šac áic so b'fáSvó fé i.
i vóacáncra beic 'na dacac, bí móhan ven chíopairveac áS
bairc leir. ásur leir an Šchíopairveac fo vo éuimnis fé móir-
cúir aifšiv. O'leirš fé ar an mbócáir ásur tós éis vo féin.
Bí fé ar a lám-veirce, móir so leoir ann féin ásur fceilepéamall
vá réir. Culaic máireamall avóair ar, uairveavóir 'na póca
ásur fíabpáir vuir ar fíleav leir.

1 vóacine so bpuil aifševó amnis acu ásur veirce leir an Scáirve
nác beas.
2 níoir-cúir pós.
3 "muiršean móir" avoerir ámlairb.
4 marb.

Sin leabhair eile náit luathair féin agus ir é mo tzuairim láriont-re So bfuil ré ar na leabhair ir áine a cáims nam ó mhúspairse amac: "pnochio", páorais iji Duacalla. Ac ór é an Sam o'poultis é ba vceodair liom ioncaorb ionlán a' cabairt leir. Ca b'riop dom náit Symb é an t-easairtóir fé mear: "ár" (2), "peiribis" (3) maasáb (10) "as iaphraib beir as Sárine" (4), "actungse beas" "leabó mór" (12) agus ríde iur ven c'pno céadna? A b'urde le Dia So b'pui páorais beo láirio, maib toham agus D'airmuro. Féorparó pé f'pime an t'ser. im'pinc bóim.

Ac i' ucaob "Sgél mo Deata," agus i' ucaob na "p'roc-Šaellime" acá ann, nil le rídó asam ac an iur adubairt ceana: So b'pui an cáimc r'a leabair o'p'read mar ba maít leir an d'g'var i beir (i' ucaob amuis ve beasán veairm'adocai vo vein an t'sm'obante ná an clóroir). I' M'pob é veairm'ro an easairtóir Šah an t-d'g'var vo ceir'ia i' ucaob na b'poinci vo luathair. Agus ní vubairt 'Domnall Dan "n-a Šnát-Šaellseoir" don ceann acu ar a' m'adairt ve c'uma. "Da táoir Šac neomac" avoir pé. Agus ir vóis leir S'ur mar a déire an focal arfo agus an focal "caoirs", i. cit obann. Dáicá an t'séil, ca b'p'airt féin "Da naoir", náe "b'air" avéairtáí v'a mba mar iin a bead an cáimc.

Má b'iom "S'ur an Lá acá m'ou ann" coricancra i mbealaid na rean i m'adairt m'p'ime, ir aic an iur é ná iur don oul amac as m'umicir Cár. Ávóv air. C'erp oim vourne acó f'asáil a' cur'p'ad é.

Mi ve maasáil as luéc r'cur'ca an D'ullectin reo ac cáimc na reana-cáimc'oiri maite a leam'm'inc; cáimro r'á'ra le pé iur ir veas-Šaellime v'ar leo-r'an, ir c'uma cao veir'ia na céavca bliam ó iin. Mi vóis liom So m'earp'ad pé an Šnó i n-aon c'op na h'g'vairt iin vo táct'ro leir an iur "ba maít liom-r'a agus leir an Šcáavca asáimn."

f. e.

¹ Seo noimc éalictéicán ó 'Domnall féin: e.s. leat. i. b'airte r'iar. 9. ar b'p'ac an t'suailm; v'air. 24. v'air'g'ear m'acair á' imp'inc. 32. as r'áo an (c) easairt' c'p'or'caíoe; 45. vo vein beanní am; 51. na Šeolair; ná, mair c'p'kam; 53. cáim á' cur'm'eair; 55. Šac aon t'p'asáil v'ada agus v'eam'm: 60. v'ob'la'v'ac'ca; 63. f'oir'p'ime; 71. leir an no'v'ais m'p'm; 79. v' f'um'caim'r: 97. ní h'ar Cláois; 101. vo há'p'ou'š'ead; 113. vo no'g'or'ead; 120. v' ó' á' an c'or'ac é; an m'air'ic'ir Ó lom'p'is á' r'p'íob é; 122. Šeó'm'ro-né; 125. ón v'c'š'aim'ma; 126. a' v'g'airc; 157. ar b'air'a an v'ir'ce; 190. ar' á'p'ac' á'ac' i' D'og'á'š. agus San am'p'ar 'ran lá. ca' m'ou ann. 'ba' deair'a beir' ar' l. 13.

BÉIM AN GHOTHA

Sé bun-riail a bhí sa tSeana-Ghaoluing mar le béim an ghotha ná gurb ar an gcéad shiolla den fhocal do luíodh sí. Ach tá atharú mór tagaithe ar Ghaoluing na Mumhan ó ainisir na seana-Ghaoluinge i leith, ar an bpuinte seo go háirithe, i gcás na fuil deirfíocht is mó idir Ghaoluing Leith Mhogha agus Gaoluing Leith Chuinn ná an chuma go luíon an bhéim sa dá chaint. Síad na rialacha a bhanean leis an mbéim i nGaoluing Mhúg'ruí:

1. Ar an gcéad shiolla is each is gráthú an bhéim do luí, e.g.: 'anulhi, 'ánas, 'calama, 'casda, 'fúrsih, 'Sasanach, 'talav, 'mlaracán, 'údarás.

2. Focail go bhfuil guta fada acu sa tarra siola, is ar an siola san a luíon an bhéim, e.g.: á'r'dán, bui'déal, cu'pán, cáin'áim, do'mashú, em'i'riolasaoha.

Ach tá roinnt fhocal nách mar sin dóibh: (i) bréithe ná fuil an guta fada ach i bhfuimeacha áirithe n'í i bpearsana áirithe, e.g.: beimíd, 'veidish, 'glanf(u)l, 'cais(u)l. Feach, 'na choimnibh e.g.: sin: (a) bréithe go bhfuil an guta fada sa phéimh féin acu, e.g.: c'imeas'ad; agus (b) bréithe gur -im is deire dhóibh san ainisir láithreach agus go bhfuil -eo- san ainisir fháistneach acu, e.g.: ceo'nulm, i'móis.

(ii) Beagán focal eile, e.g.: 'lácán, 'lánán, 'áilhdír, 'shéitsey, 'plahnú, 'talimn, 'pózy, 'bragléir, 'erudóir, 'fadulooch, 'radóir.

3. Focail trí siola go bhfuil an tríú siola acu fada, is air sin a luíon an bhéim, e.g.: baras'duol, for'a'vóir, leana'by. Ach is ar an gcéad shiolla a luíon sí i roinnt fhocal eile, e.g.: 'baistléar, 'brigeadán, 'beardóir, 'l'apadán, 'pacadár, 'sotlamán.

4. Focail go bhfuil -ach sa tarra siola acu, agus gan aon ghuta fada sa chéad shiolla ná sa tríú ceann, is ar an -ach san a luíon an bhéim, e.g.: ba'cach, mu'laoh, erung'hach, cu'leacha, em'leach'tanas. Ach 'na choimnibh sin, is ar an gcéad shiolla a luíon sí (a) ins na focail 'Conacht, 'Conachtaecl, 'cúntasach; i (b) i n-ainmneacha teibí, e.g.: 'glushacht, 'duigecht, 'cúntasacht.

Nuair atá ¼ idir an chéad shiolla agus an tarra siola, tá an dá shíl chun na bhfocal do rá, e.g.: 'lahach agus 'lá'hach, 'dahaoha agus dá'haoha.

5. Is ar an tarra siola (bhloch go bhfuil sé gairid) a luíon an bhéim ins na focail seo: 'o'bae, 'o'mard, 'io'mard, 'o'neard.

B. Ó. C.

¹ Deir'har c'áim'ac' leis. Ní haon lína an bhéim do luí ar an gcéad shiolla sa cabá so.

DORAS FEASA FIAPRAIŞE

ceartic i Scáil So Scatrfi i Sábail len air marh nuaşail. Nil fneadşia
ir feartn a ceardşiaim air a leiteoi rin ná an cáinnic feo on acair
peardair fein :—

A usage which is observed by the owners of a language is the law of that language. No person is at liberty to act against that law, no matter how great his erudition may be. The owners of the language are, of course, at liberty to change that law as often and in whatever direction they please. But it is the owners as a body that must make the change. The owners of the Irish Language during the past two centuries have established the usages of the language in an ORAL shape. They had no opportunity of establishing them in a literary shape. Hence it is to the speakers of Irish that we must look for the usages of the language. Of course careful examination is necessary in order to come at the genuine usage.— (Cork Weekly Examiner, May 25th, 1901.)

San cáinnic So bpuil ciail aŞur bunşir lei, cáinnic a mhinneam
nóimn cé n-iaro So bpuil an Şaolunn ceartic acu aŞur conşir a páimş-
eainn i beir acu. Éinne Şur marit leir an Şaolunn rin vo beir aise
fém, cartpno je i şlacad 6r na "oaine bocca daila" vo.
a Şaolunn don juo cun an cluobóia Şan é beir pteicniŞte So
Şeait aŞ camreoişri marite. aŞur don uairt So moeinim failluşe
ra şuarvác, bionn ná gátú aŞain. Dá cômárta fáin, féac an
leicrit feo vo cáinnis cun So véanac.—

Şaolunn Dailé mhinne nú Şaolunn iasaccá?

A rin eadşair, a caira,

"Dá maritead Piarar ra uin—
A cuitim don mhinneam ir oit—
Ni beirvri cpeobairi cniúe
aŞ cun loobairni cūşaim. Şan phionn."

Dá maritead ná feand-Şaobúiseoişri aŞur a Şeino Şaolunne ni
beav don baogşal air an "mhuŞtaisead," ná don baogşal. So mbeav
"cpeobairi cniúe aŞ cun loobairni cūşaim Şan phionn." Ac mo
maris i—cá an cpeand-mhinneam aŞ iŞaifamaint linn aŞur ir Şeaiti
So moeinimo i n-tiomair ná namléife. LeŞeav doinne. rŞeav ná
nOllacé (An mhuŞ. uin, 6) aŞur piapşuiseav, fé depein cá bpuaricair
an cainnain acá ainm. Oo leat mo fáile oim nuair, a connac ná
fiagşailéacá vo fáirta cniú an aibair—nilceair cniunni faoi ma
blanca air Şuairt an oream no, "dá céav blian ó rin," air
an mhinneam ná "ceirteamla ainm," leac céav blian ó rin,
"Ştuocar aŞur Şeair-cóife," aŞ piabai. iompi. féin.

DORAS FEASA FIAPRAIŞE

"b'éigean vo a veairtu," "cunreabair é air bairn an duine,"
"cun cónnuiş i n-eador," "rŞeav faoi feair," com farva le ceoia
lumneac "an focal. neam-tuairceairac," aŞur an ciail fo
aise. Ni namlaib ná So bpuil an ccair fein ana-fumeamail,
"rŞiobairve"?) i ceirceairit le Şaolunn Dailé mhinne. Ac
ac ba fumeamla aibav é vo mbeav an rŞiobairve (ní an
ni. raib, aŞur faŞam fan an phaireac air puaro ná marh aŞaim.
Má cá an faŞar vo Şaolunne aŞ feand-buacailiú Cúil dova
faŞar-ra éine aŞur buairfeav úib laogşaine riari! Cuirpim
Şeail marit ná é amlaob Ó lonşriŞ, fé noear é. Má cá
veairtu oim bíod "An mhuŞtaiseac" raor air feav. ceirte
mbliam aŞ an cé ir cúnriŞe b'reşnólaro me aŞur oioirpav-ra an
piobairve. Ac ní feicim don baogşal air mo curo airŞio mara bpuil
don rceirice vo Connac. car eir lonnuişte i Şcail dova ó faŞar
fein an bail, cá homne blianca ó rin.

Duibair, féin So bpuil a lán Şaobúiseoişri oŞa air puaro
mhuŞtaise vo bpuil ana-cearşa. Şaolunne acu. O'feoişri é—
ac caov an faŞar Şaolunne? Má cá ana-Şaolunn acu ní
ionşaracé nári cunreabair cūşaim So uair vo ac Şuairpeamail ní
conrac cniúe. Ir moir ioir i aŞur nil beavógac ná Şceirte
mairpéiri, cun i Scáil.

Dáica an rŞeal, car, cunŞe Şur rŞiobair fein na nte feo
"ná leirni, éire cá," "So bpuil fé air ná leabair ir aine,
"veairmaircá," rŞiobairve "Ná bpeairt iav a cún marh
"feoi. má leiršam, cá, éirpni," "air veairni voir ná leabair,
rŞiobairve, rŞiobairve" "Níon-juarai ir eav iav-ran
Şan amirar, ac ba nóir an cnuas Şan airte ceairve voib. Féac air
veineav vo ceaircáim air doo vo rceirce le véanaiŞe. Oein an
Şam mon-juav von leabair fan aŞur vo leabhair ná é, ac ir voóc,
b'feoişri, ná cúnir beir vian air ná Şumairi air an doabair ná faoair
air ná rceirce. ac an lán a bíonn ionca. Nil an leac-rŞeail céona
aŞair-ve, mar vo, cunreabair nómaro Şaolunn mhuŞtaise vo
raoepni, aŞur "an éirai nóir a bíonn ná veim.

Níon mhuire, vair liom, an focal fan caoiŞis (a "ŞSeal mo
Deaca") a cuairacé. (aŞur nóir airŞeair fein juan é), ní móire
caoiŞis Şac neómrac. (aŞur nóir airŞeair fein juan é), ní móire
So bpuil don báine aise le oit odann ná máil. Ni bpaŞam don
blair air "da n-aoir" ac an oiréav. leannairt an juo avéairpav
ná feand-oaine. ac ná bhiri. fáirta leir an juo avéairpav doinne
amair. Şan piaróaire an oira uaine a faŞail marh feoişri é.
Cá fáil aŞain ná rceirair oim air méro feo cáinnic. Ir voócá
Şur binn beav ná connuire, ac mar noŞa linn binnceair an veir
vunca ní beirv Síob aŞain vo don rpaŞar Şaolunne.

Miceal Maccaircais.
Avonşim, Laitceav, So bpuil ana-curo ven ceairte aŞ Miceal,
aŞur mbliam So mhuir é i ceavó rinm vo ceairca. Ac ní Şeillim i
n-ao. con So bpuil lán aŞur ionlaine air cún aise. Cá veirpnoce

An Šaeluinn ACÁ Beó *

(Cainnt abubairte an c-á. p. O Leogáine i Scolairce na n-Šaeluime a mbliá Cluac, 1913.)

Ír mór an c-ácar aSuf an folár aSine a curtear fé oimnía me beic anro i nbat meáts anocht aSuf na lán a beic aSuf fa n-obair feo acá beaircúste aSaid ar fon na Šaeluime. Do curtear a lán fSoleána aSuf collairce ar bun i n-Éirinn ó curruis an obair feo na Šaeluime fice éisín blián ó fin. Cá mórán cairtbe réanta aS na fSoleánaib fin aSuf aS na collairce fin ó curtear ar bun iao. Do curtear ar bun iao ar don intinn amáin, fé fin, cún na Šaeluime vo cimeado beó i n-Éirinn aSuf cún i fadócu. Ní foláir a d'ádmáil so macánta Suf bein a lán acu fainc maic roe'n obair fin. Ír oóca na furl don fSoll acu: ná don collairce acu ná bein fainc éisín roe'n obair. Ac meairim na réaprio aoinne Suf Šá Scáine a beim, ná Suf aS loctéclán oíca so h-éuscorúac a beim ná h-abhláim ná furl oíeado réanta fol aS don fSoll acu ná aS don collairce acu, aSuf vo ceapad a réaprioir nuair a curtear ar bun iao. D'féoir Suf b'é iur ír ceairt doom a fáo, ná so bfuil ní-a mó beanta acu ná mar a ceapad a réaprioir aSuf fa n-am Sceadna so bfuil níor lúsa réanta acu ná mar a ceapad a réaprioir. D'i cur voe f'na daoine a conatc dá Suf ar bun iao aSuf ceapadair so noéaprioir míbhairtí. So mbéad na daoine so léir aS labairc na Šaeluime acu ar fuair na h-Éirlean fap a mbéado epi bliána chitca oíob acu. D'i daoine eile aSuf nuair a conacair o'á Suf ar bun iao vo ctoctóair a Scim aSuf robháradair le n-a céile: "Gúimní cá bfuilim aS cainc leac. Ní beo fa n-obair feo ac máí Sác don obair o'ár curtear ar bun i n-Éirinn le n-ár Scúinne. Ní beo inci ac Sál ruipí."

Ní lúo na daoine so léir aS labairc na Šaeluim ar fuair na h-Éirlean fol, ac mar fin féin ní-he Sác don Sál ruipí a d'féopadó leamnamc ar lárvo ar féao fice blián, aSuf an lárarí a beic aS neartá am i Scatéam na h-áimríge, i n-neado lasú ná vol i n-éas, mar ír Snac le Sál ruipí.

Ní cáine ná loctéclán ar an obair, o'á bhuí fin, a fáo náí voineado oíeado aSuf vo mearvo ar ochar a réaprio. Ac ír ceairc an ceairmáin a d'ádmáil aSuf cuapóac eiuiní a déanam fúeantac ead fé noeair an ceairmáin.

Cá a lán neite, i Scatéam na h-áimríge so léir, aS cábu cún an éairmáin. aS macnam doom ar an fSéad ní oíe uíoní so bfuil don dá nío ír mó acá aS cábu cún an éairmáin fin le fice blián na bhocténeair aSuf neairmáin.

* Do fSádo an leirín oíeac máí a b'fé i láimíSibhinn an épóair, oíeí trápúipí ír uíle i oíeio so oíeíSfádo ná léisféoíí a réaprioce acá fé oásSínóíeacac a déanam ar fSibhinní an ac' p.

an Šaeluinn ACÁ beo

Currim oíochteair ar curac máí íré ír mó a bein voe'n cábuí. Nuair a curruis an obair, fice blián ó fin, bí oíoc meair ar an Šaeluim cóm láirín, cóm váinSean fap, i Scóítoe aSuf i n-áine Sác ruine vo minicín ná h-Éirlean, náí b'féoir vo a leogánc ar Suf paid Šaeluim aise, má bí ír aise, aSuf náí b'féoir vo don focal Šaeluime vo labairc or conhair don ruine Sálánta le h-éSla Suf bóie leir an ruine Sálánta Suf cábós é. Déaprio ruine luom, b'féoir, "O ná bí aS cainc ar an Scúma fap! Cá an oíoc meair fap míste. Cá uíam aS Sác aoinne vo'n Šaeluim anoir. Ní bíon don náíre anoir ar don ruine na mbion focal Šaeluime aise an focal fap vo labairc. Ní h-évo ac an té ná bíon focal Šaeluime aise ír ámlávo a bíon fé aS folmávo. leir an c-é so mbion."

Deirim leac, a míc ó, so bfuil deapmávo oíe. Cá an oíoc meair aín aSuf ní h-ínoir ná moe, ní h-évo ná fice blián ó fin a curruis an oíoc meair. Táim aS fapre so Séar ar an noíoc meair fap le fice blián, ní h-évo ac le voie mbliána aSuf epi ficevo. Íré an oíoc meair céadna anoir é a bí or conhair mo fú voie mbliána aSuf epi ficevo ó fin, aSuf Sác don lá voe'n áimrípí fin. Ír currim luom so maic an ruo a conac. An ruine so paid dá focal Déapla aise oíoc-meair aise ar an ruine ná paid aise ac don focal aínán Déapla. aSuf ávo oíoc meair acu álvon ar an ruine ná íab don focal Déapla aise. "Daoine boctá Šan aon o'á" a réaprio ruine, b'féoir, "Daoine boctá Šan aon labairc fuar oíca do ead na daoine fin."

Séadnail Cá fásáir i Scóícais anoir aSuf o'lar fé oim camáil ó fin leabairt úpmúste vo cundá i n-Šaeluim. Cús fé dom máí conhairm eín ná h-oíbe leabairt úpmúste Šaeluime vo fSibhóvo voie mbliána fap ar iusávo me. O'féacair eívo an leabairt. aSuf féuc. Ó curac an leabairt fin so boí a beite ní l oíeado aSuf don fáo amáin voe'n Šaeluim áin ná furl ar tuacáil. Ní Šaeluim i n-aon eop an cainc. Láirín fa leabairt fap. D'i fíor aSuf Suf b'í n-a bfuil luóán ná thóm fa leabairt fap. "St. Patrick pray for Šaeluim ír ceairc a cur. eíir i Scáí, ar." Ac ead a bein an us" ná. "A thóm fapórais Suf oíam. Ac ead a bein an ce' vo eím an leabairt voí. Oo túis fé an Láirín, "Sanóce fapórais oíca pío noírt, aSuf conáin fé fíor "A thóm fapórais c-é vo eím an leabairt voí. Cús fé an c-áncol céadna ar áimn Sác naóim eile Suf oíam. Cús fé an c-áncol fap an c-áncol fap a labairc voí o'á bfuil áimníste fa luóán. D'i fíor aSuf ná fapórim féin an c-áncol oíam so mbeoípi na h-áimníceairt fin an leabairt. Ac bí eadál oíam so mbeoípi aS eívoíeíom máí Sealú ar. O'íntíseair aSuf vo fúeair ar "Ásdárlán ná Seanóac" fa "Sylvia Gadelica" aSuf ead a conac? Conac oíeado an ruo a bí an áine fein "A thóm fapórais" "A thóm fapórais" anruo ímp Sác don eívoíeíom bálú, ar Sác don leacnác!

Jonathan Furlong áimn an c-áncol a fSibhó an leabairt úpmúste fin. D'i an Šaeluim i mbéalaib ná n'aoine n-a cimpáil

nuaif, a bhí an leabhar aise o'á cumad. Cad n-a caob náif cun pé caint na ndoime fa leabhar? Meorradra vuit cad n-a caob. Mar bhí an oghomearf nó láioif aise ar caint na ndoime. Ceap fé So faib ceangailte aif an caint oo cun i bpeadaf. Ceap fé So faib ceangailte aif Saeluim léiseanta, Saeluim uaral, Saeluim nean-coitianta, oo cun fa leabhar, oaf leif, fein. Ipe fup a cáinis leif ná fásaf cainte oo cun n-a leabhar náif, labhró a leiteio i n-éinim, coif, tair, cuarf, ná tear, níam foimif fin, ná an uair fin, ná niam ó fin. Bí a niam aif. Oo cunfead amac an leabhar beic mbliana fap ar fuscad mire asur nuair a fuafar-fa lá a cunfead amac éi ní baofal Suf cunfead niam o'roife ar don leactanac oe, asur an bhactaf náe baofal Suf cunfead-fa puim ve niam m'oroife ar don leactanac oe.

Nuaif a bion-fa cús bliana o'aoif if cunim liom so marit so mbiof fean-voime as teact irread cúsaim i ocurad o'ioe, as fupfead leif an fcaim. Ní bion don focail oe'n caint fin ná cunim an uair cón marit o'ineac asur cunim ahoif i. "Seana-oiannuro..." a cunaimif ar vaine veif ná feanrooibh fin. Mac o'itafar oo ab ead m'acair-fe. O'airfear ceife as m'acair 'a cun cunse o'ioe veif na h-o'ioeacaid fin. "Cao é an e-af amoir cu, a O'iamuro?" "Aifra m'acair leif. "Cáim o'ineac," ar feifan, "Sob le Sob le ceife fióo cón ná Dealaine." If cunim liom an caint fin cón foileif asur o'á mba leac uair a' clois ó fin a veairf i.

O'curmuis an o'airf feo na Saeluim, fióe éigin blian ó fin, nioif cunfead-fa fíof, i leabhar 'ná i bpeadaf, don efaafar Saeluime ac an Saeluim a fuafar an uair fin ó'n feanroime fin asur of na feanroime eile a bhí am timpal. Ní faib don bneit as an feanroime fin ar don acair o'eanah ar a caint feif i fcaiteam a faofal. Bí an aif nó imisceimeamaf, nó o'ntca irread ó'n faofal moif. O'á bhíif fin, oo cun an fean-voime fin oomhfa, an uair fin, an caint a fuair fe fíof of na feanroime a bhí n-a timpal ceife fióo blian foimif fin. Cusadofar-an oo-fan an caint ceona. o'ineac mar a fuafadaf i of na feanroime a bhí n-a o'ctimpal. feif ceife fióo blian eile foimif fin aifif. Ní Sá vaim vail niof n-a fíaf. O'á o'ceioimif ipe an fíeal, ceona bead asaim. Cairfbean an fíeal, fan Sufab i Saeluim acá cunfa fíof asam-fa i leabhar asur i bpeadaf, ná an Saeluim a bhí o'á labairt amac a' bealait voime, i m'fíofar, eif, ceao blian ó fin. Ac níl cun ceao blian i n-aon cogi fóf ó bhí Céicins. If léif ar fan náif cunf, Céicins fíof inf na leabhar a fíof fé an Saeluim, a bhí o'á labairt i m'fíofar le n-a lím. Ní veacairf a cairfbean, ar an Scama, Seona, náif fíof fé an Saeluim a bhí o'á labairt amac a' bealait voime le n-a lím. Fa caob bhí o'á lím, ná an Saeluim a bhí o'á labairt i Scuis bliad, ná an Saeluim a bhí o'á labairt i Scuis laiféan. Sé fin

le fáo, nioif fíofar fé an Saeluim a bhí a labairt i n-aon aif i n-éinim le na lím. "Ní, ac an e-aon fíeasfa amaim le Cao 'n-a caob náif veim? Ní, ac an e-aon fíeasfa amaim le labairt ar an fcaite fin. Niof mearf fé So faib caint na ndoime uair a' o'ioim cun i' fíofar fa leabhar a bhí aise 'a fíof. Nuaif, féufaim fíaf ar na h-afadaf a bhí aise 'a fíof. an Salar ceona o'ia asur an veaimho ceona acu a' veaimh. Iao so léif as vialta oo caint na ndoime. Iao as o'punoim fíaf asur as carad le Saeluim aifra oo cun 'n-a leabhar acá beo. Cá an Salar ceona fan fóf ar a lán veif na doimh acá beo. i n-af mearf moiu. Nuaif, fofumaido fíaf beasaimh ve'n caint acá anoif i mbealait na ndoime ní folair leo, pe cáif a bion anu leif, beic as o'punoim fíaf asur as carad le Saeluim na fean aifreife oo fíof. Ní eiféan leo, nio náe ionfna. Ní'io fean aifreife oo fíof. Ní eiféan leo, nio náe ionfna. Ní'io fíaf abacta ar an nSaeluim acá o'á labairt, beo, n-a o'ctimpal, oo fíof ar an e'píac asur conur fíeafroif an caint acá imfíe oo fíof ar an faofal leif ná ceoacaid blian oo fíof ar fíac ná ar neamfíacé!

asur cao fé noeaf an bun of cionn fo so léif, niam asur moiu? An o'ioeacaid fé noeaf é. Smé an o'ioe mearf acá as veaimh an fcaite niam ar an uile iafac o'ar veimead ar an nSaeluim oo faoif, asur fíne an o'ioe mearf acá as veaimh an fcaite anoif, fein ar an o'airf feo acá ar fíofal asaim i n-éinim le fióe blian. (Cunle le ceact.)

Cnuasacé ón Scumar

Conclafar O' Ruairt oo bháif.

Le ceairt níl fa Cumar ac an leiteao cáitmh ó Céim an fíafad fíaf Só o'ci m'eal a' m'naif. Ac le fáo, an lá cá fé ve beaf acu i mbeal acá n' Scaofar. asur inf na ceamhrada larcoif. "An Cumar..." oo bháifcead ar páiphoife veamhráife ar fáo.

I—IS DRÓNDAC A'S IS DEÁRAC.
If bhonaé a' if veairt 'r if o'ubac liom an foead fo Oo cána aiféif ar an fcaiteaf. Oo O'iamuro ac Seamaf of Sautecabán fíeifil. Oo bháif nio caoiteac thea capail. Oo bháif fé fíof, púeairt aif so cion inf an éaván. If va Sallitro Suf, cuoicins a' veairt. ar a' faid o'of na ve-fíofacé as Solaimon ná as Seafar ní ceoocáim, mo léant é, beic máib

O'fás fé So Fann é San Fiacairi na thriannóid.
 Da Scairno Sur nannacáé é as rcaimadó.
 A'f da tnuas úd ar bail é nuair o'fudóais fé an ceann ve,
 nuair a rcaid fé roir thom é asur earra.
 Nion fás fé rigo tát air náir rcaid fé a'f náir beairn fé,
 Cum So rcaid fé i n-a chaitcairic lom rcaid fé.
 So veimín oib, á cairnoe, no léan fé mé im rcaid fé,
 asur ní nuairno mé rcaid fé na ceairna.

So veimín ba mhó-rcaid é, no bi fé as éda
 ar rcaid nuair a bi an chéairno na rcaid,
 's na thairn rín as Abel na Scairna dhéa Scairna.
 An nuair a vein Cein iad no chéaircairic.
 as Macrairiam aorca, no bi fé ar fead chéairne.
 as Moab nuair a cuaila fé a máircairic.
 Do tós fé im an áirne é 'f no rcaid fé fé lán no,
 asur no cummú fé ar fead rcaid fé é cum rcaid fé.

Da chéime im an rcaid é ná 'n caol-eac rcaid fé.
 Do bi as thairn na rcaid fé.
 's ná'n chéairne-eac rcaid fé no bi as Alexander.
 Nuair a cuaila fé im na háircaid na rcaid fé.
 Do feairn é ná 'n caobac úi Sairleabáin dhéairna.
 Do cus leir ba'ir laorcair, a'f Sairne.
 Da nuair na 'n Sairne é, a'f na 'n ba'ir an an rcaid fé.
 O a'f a Oia Sil náir Scairna é mo rcaid fé.

Do bi fé as Ombi ar fuair na héirne.
 A'f i mhuirín Ombi-eac lóben nion mcaid fé.
 Da chéairne é a'f da chéairne as laoiris é'f as Seoirne.
 Sác imairne a'f leon eile ar leasó.
 i Scait Wacrairno tear ba rcaid fé é a'f ba lcaimair.
 Mára mbead an chuir a vein air fead fé.
 Deas a máircairic so chaitcairic i Scait féair Scait lannóim,
 's a Chiorca náir é 'n rcaid fé é ar Sairna.

Da chéairne é máir máircairic, no dhéairno co'ra rcaid fé.
 Da lcaimair 'f roob áirim é a ceairna.
 Do lcairna fé héirne, Ceair, a'f Déairna,
 rcaid fé, Ombi, Scait a'f lairna.
 Anair rcaid féairnair ní feairna fé i leise dom,
 máir cá feairn-eac an maon so roobair ba'ir.
 A'f no mbeim fé com léairna fé nion na Scait fé,
 ní neairna oib chéairne mo rcaid fé.

Ombi O'f Sairleabáin a bi na máircairic rcaid fé ar an
 Scairna fé rín, Cairna fé na Caol Cail, má an Caol Cail, rcaid fé,
 a ceair an ceairna fé. Do bi feairn-eac capair fé airse fá rcaid fé,
 asur no chéair fé ar thom na leairna é nuair ná bíod a
 rcaid fé. An chéairna fé no bi air vein airse féairnair féairnair fé,
 a bi fé, asur an o'rae rín no bi air vein airse féairnair fé,
 asur no vein fé rcaid féairnair féairnair féairnair fé,
 Scairna Ceair—áirna O'airna—á chéair fé. Deir o'rae
 eile Sur feair a bi as o'rae ar Scair an bócair a bi air an ceair
 nuair a ceair fé na páirce as rcaid féairnair féairnair fé,
 thom vein air. Nuair a fuair fé airnair féairnair fé,
 nuair a ceair fé airnair fé airnair fé airnair fé,
 nuair an ceairna fé airnair fé airnair fé airnair fé,
 na Ceairne, ac cá a beas ná a mhóir ve as na feairn-eac so léir fé
 beal a Ceairna rcaid fé Caol Cail.

(Cairne le rcaid fé.)

A CARA SLIC

Do mhéair O'f Ceairna, O'rae an donair, rcaid fé veineair rcaid fé
 asur veir no, asur cuir fé ve Scairna oim ceairna veairna má rcaid fé
 no ceair no ar an ceair fé.

A ceairna Slic meairna, ná bíod oib ceirne.
 An rcaid fé ve Scairna veir combóirna, leir.
 Le ceairnae oib noo lcairnae am Scairna náir ceirne.
 Seo abair ceirne leir ceairnae no bírce ír veirne.

So máirna ír so Scairna íad i veirneair Scairna.
 Na rcaid fé im an lcairnae leó ná ar ceairnae beir noo.
 Cairnae oib Sác máirnae iad máir oib noo ceirne.
 ír ní rcaid fé Scairnae an ceairnae veir na an Scairnae noo.

Ír máirnae veir an ceairnae nuair bírceair oib
 ír máirnae veir an ceairnae rcaid fé so an ceairnae Scairna.
 An ceairnae rín máir oib ceairnae noo, ír ní máirnae veir,
 a rcaid fé nooim Seoirne Scairna íd bírce ír veirne.

má ceairnae ceair noo veir féairnae asur oimnae, leir,
 fás rcaid fé veir féairnae asur oimnae, leir,
 Ceairnae veir ceairnae le rcaid féairnae rcaid féairnae,
 ír ír Scairnae veir a Scairnae rcaid féairnae ír veirne.

Scairnae na Scairnae
 mí feairnae, 1945.

MÁS PEARSA THU

Uilliam na Buile mac Suibhinnne a mBaile Mhuirne cct don Athair Dóimhall ann, sagart porróiste Bhaile Mhuirne in tan sin 1750.¹

Más pearsa thu 'tá ainmnithe a gcléir na gceacht, ceapaithe san Eaglais is naofa reacht,² aistriú at aigne bheith seimh 'nár maess; sa n^o-ainbhios níl tarife ná réiteach ceast.

Atá 'sceapaithe mar chlaisim-se don chléir³ air fad, d'fhág⁴ Peadair é a gclár tarrangthe⁵ dá ndéimide ceart, brata ruibe a n-aiice a gcnis mar éadach faisg, is a malli⁶ air a mbacalain ag le an^o gach teagh.

Ní hata dubh is leathan-vuig go daor an dreas, is gach faiseam eile⁷ is fearra, gabh a n-éadach slat, ¹²ganairt lag le h-ais a gcnis 'ná léme gheal,¹² capall, fuip, is leatharach nách léir dá reacht.

Air mhairthe leat 'seadh abrain-se an meád so leat, a mallthacht ná teangamhaig¹³ led shaol air fad, a n-aiice Mhuir Bearnaithe¹⁴ do chéile fap,¹⁵ air eagla láe an anfa 'na mbéartar breath.

Náis bioch airgead a dtaise¹⁶ gair¹⁷ ag¹⁸ deannamh Bank, ach taise bheith don ainmise¹⁹ gus déire don lag, bíodh²⁰ ceannasach ²⁰san mbaile agat-sa féasta is fleadh, ²⁰is faistealaih ag tarrang ort a gécin thar lear.

Tá an t-amhrán so le fáil i láimhsgríni 23 C 19 (C), 23 N 32 (N), agus 23 O 39 (O) i nAcadaimh Ríoga na hÉireann. Do chuireas na trí chóip i gcomparáid le na chéile agus do bhunias astá an chóip atá thuas. Tá focail na láimhsgríni féin le lé-¹thios. Níor dhineas aon athairt eile ach leithirí an laé inuiv a chuir ann.

NOTAI

- (1) 1752 O. (2) air Neamh O. C. (3-5) isin C. 'san N. (4) mách C. (5-5) beartaighthe ó n-arruid-Mhac ag an cclér O. ainmnighthe ón Athair-Mhac ag an cclér C. (6) dúing C. (7) tamgha C. (8) ndéanduid C. N. (9) mballit C. mballit N. (10) inn N. O. (11) uile O. (12-12) anairt gheal a n-aiice a cneas a leinrach lag O. anairt gheal a n-aiice a leinrach lag C. (13) teanghuith-se N. (14) bhendughthe MSS. (15) sár N. (16) nách MSS. (17) dhuit O. (18) ná C. (19) bí C. N. (20-20) ag bhaile agat go teasdach fleadh C. N.

LEITREACÁ

DIAD BRAMMLÉOISE

An Sleam Saip,
Co. Coptaise,
8-iii-45.

Δ Capta,
1 n-ainnir a V oe 'n "thar¹spair²seac" fan atc fan Seancair³beac⁴
1 aithcar⁵ air capta éigin miná a óeana⁶ air "diad brammlléoise"
ASur cáim⁷re aS óeana⁸ iair⁹ácca air amro.
Cá an focal "brammlléois" 1 b'focloir¹⁰ an Duimni¹¹. ASur
cusam¹² pé mar miná air. A rough untidy woman. Ní bóis¹³ uim
Sur b don cábar¹⁴ uim é rin cun. "diad brammlléoise" oo
miná. Óeair¹⁵ann féin Sur focal car¹⁶cusineac¹⁷ oo capall bram-
mléois (cf. bramad¹⁸ ná bromad). Dáir¹⁹sear²⁰ an cáinn²¹ feo 1
nro ráccac.

"Sead¹ a Séain², cuala Sur ceannuis oo comair³a capall.
air an donac
"De air⁴, a uine an éioir⁵ fci⁶, ní capall a ceannuis fé
ac brammlléois beas, bós, báir⁷a-chuir⁸uairt.

1r vóca Sur cus an ríde¹-naoite "diad brammlléoise" air
an min coirce coirce Sur b' é an coirce diad an capall.
thife,
ASur mear¹ mof² aSam oir³,
CÁD⁴ O eúrnáim, S. P.

Δ Capta,
See map atá eadce¹ na n-ai²air³ AS Páopais O Lon⁴ris, ón
Suad Riabac.
Siomonn ASur éamonn. ab ainm don beirte iair¹air² a bí f³a
clúaban. Muair⁴ ó im⁵ci⁶ rí So oí an póir⁷ leir⁸ an noime⁹air¹⁰ oo
cornuis an beir¹¹ air beir¹² aS cáinn¹³ lena céile mar¹⁴ feo.
"Δ Siomonn," áubair¹⁵ic éamonn, "an cunnin léac¹⁶ f¹⁷a Cae
thais¹⁸?"
"1f cunnin uim," air feir¹⁹ean, "ASur cacanna ná é."
"Muire, Δ éamonn, Δ b'eadair²⁰ niam²¹ oo fao²²al a leit²³éir²⁴ oe
leit²⁵air²⁶ (ní ve uad) má, ná cé feoir²⁷oo an f²⁸as²⁹air³⁰ fan, oim³¹éir³² a
ó'ice air póir³³. Air nooir³⁴, ní ann ac diad brammlléoise."
15